

Sensorveiledning til eksaminasjon på MEVIT2800 V21

Emneansvarlige V21 er Anna Grøndal Larsen og Maria Utheim.

Om undervisningen på emnet:

Overordnet: Undervisningen har tatt sikte på å gi studentene en innføring empiriske forskningsmetoder i medievitenskap, med et fokus på samfunnsvitenskapelige metodetradisjoner. Studentene skal tilegne seg kjennskap til hvordan empiriske studier kan designes og gjennomføres, og hva slags kunnskap slike studier kan generere. Videre skal studentene lære seg å kritiske evaluere metodevalg og resultater fra empiriske studier. Som del av dette har alle studentene levert en kvalifiseringsoppgave der de skulle sette opp et forskningsdesign for en valgfri problemstilling. Av metoder har vi fokusert spesielt på: survey/spørreskjemaundersøkelse, kvantitativ innholdsanalyse, kvalitative intervjuer og feltarbeid/deltakende observasjon.

Hovedpensumbok for emnet er:

Grønmo, Sigmund (2016): *Samfunnsvitenskapelige metoder*, Bergen: Fagbokforlaget. 462 s.

Følgende tekster står også på pensum:

- Elgesem, Dag (2016), "Consent and information – ethical considerations when conducting research on social media", i Fossheim og Ingierd (red.) *Internet Research Ethics*.
- Figenschou, Tine Ustad og Audun Beyer (2014). Elitene, minoritetene og mediene - Definisjonsmakt i norsk innvandringsdebatt. Tidsskrift for samfunnsforskning, 01, 55. https://www.idunn.no/tfs/2014/01/elitene_minoritetene_og_mediene_-_definisjonsmakt_i_norsk
- Lüders, Marika (2016), "Researching social media: Confidentiality, anonymity and reconstructing online practices", i Fossheim og Ingierd (red.) *Internet Research Ethics*.
- Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>
- Forskningsetisk veileder for internettforskning.
<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetisk-veileder-for-internettforskning/>

Eksamensformen på MEVIT2800 har vært firetimers skoleeksamen, men pga koronasituasjonen er vurderingsformen omgjort til hjemmeeksamen. Eksamensformen på MEVIT2800 V21 er tredagers hjemmeeksamen. Hjemmeeksamensformen krever i enda større grad at studentene evner å vise selvstendighet gjennom å eksemplifisere og diskutere oppgavene, fremfor å kun repetere det som står i pensumlitteraturen.

Undervisningen er gitt som forelesninger og seminarer, se oversikt over forelesningene under. Seminarene har tematisk fulgt opp tema i forelesningene. I seminarene har det vært fokus på å jobbe med det stoffområdet som har vært presentert i forelesningene gjennom oppgaver og gruppearbeid.

Timeplan

Fellesundervisning

[Vis alle aktiviteter \(utskriftsversjon\)](#)

Forelesninger - man. 10:15-12:00

[Abonner på disse aktivitetene](#)

Dato	Tid	Aktivitet	Sted	Foreleser	Ressurser/pensum
ma. 18. jan.	10:15–12:00	Introduksjon til metode	Digital teaching, Zoom	A. G. Larsen	Grønmo kap. 1-4; Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humanora, juss og teologi; Forskningsetisk veileder for internettforskning
ma. 25. jan.	10:15–12:00	Nøkkelbegreper	Digital teaching, Zoom	A. G. Larsen	Grønmo kap. 4-7, 15 og 18-22; Figenschou & Beyer
ma. 1. feb.	10:15–12:00	Kvalitative intervjuer	Digital teaching, Zoom	M. Utheim	Grønmo kap. 9, 14, 16, 21
ma. 8. feb.	10:15–12:00	Feltarbeid	Digital teaching, Zoom	M. Utheim	Grønmo kap 8, 16, 21
ma. 15. feb.	10:15–12:00	Kvantitative metoder: Survey	Digital teaching, Zoom	M. Lüders	Grønmo kap. 5, 12, 15, 17-19
ma. 22. feb.	10:15–12:00	Kvantitative metoder: Kvantitativ innholdsanalyse	Digital teaching, Zoom	A. G. Larsen	Grønmo kap. 13 og 15; Figenschou & Beyer
ma. 1. mar.	10:15–12:00	Internettforskning	Digital teaching, Zoom	M. Lüders	Lüders; Elgesem; Forskningsetisk veileder for internettforskning
ma. 8. mar.	10:15–12:00	Oppsummering	Digital teaching, Zoom	M. Utheim	Hele pensum vil være relevant

Eksamen V21 – sensorveiledning

Eksamen består av tre (3) deler som teller like mye. Alle spørsmål skal besvares. Blanke eller helt feilaktige svar på enkeltspørsmål vil ikke automatisk føre til stryk, men vil trekke karakteren betydelig ned.

DEL I Kvantitativ og kvalitativ metodologi og forskningsetikk

Oppgave 1

Forklar forskjellen på et kvalitativt og kvantitativt forskningsopplegg med tanke på disse fire aspektene ved et forskningsopplegg og bruk eksempler i diskusjonen:

1) Problemstilling, 2) Metodisk opplegg, 3) Forholdet til kildene og 4) Tolkningsmuligheter.

Forklar også hvordan validitet og reliabilitet vurderes og testes på forskjellige måter i kvalitative og kvantitative forskningsprosjekter. Bruk eksempler.

- Kandidatene bør som minimum ha fått med seg at et hovedskille ligger i typen data som produseres (tall versus tekst).
- Gode kandidater drøfter også ulike aspekter ved undersøkelser og forskjeller mellom kvantitative og kvalitative datatyper, slik som nevnt i Grønmo s 144.
- Kandidatene bør også ha fått med seg at valget mellom kvalitativt og kvantitativt opplegg er av strategisk og ikke prinsipiell art (velge metode ut fra problemstilling)
- Gode og sterke kandidater viser forskjeller og likheter gjennom konkrete eksempler.
- Når det gjelder reliabilitet og validitet bør kandidatene som minimum vite hva reliabilitet og validitet er og forstå at dette er sentralt uavhengig av om forskningsopplegget er kvantitativt eller kvalitativt. Gode kandidater eksemplifiserer dette, sterke kandidater eksemplifiserer og forklarer mer inngående.
- Mulige eksempler på reliabilitet og validitet studentene kan trekke inn:
  - Innholdsanalyse
    - reliabilitetstesting (interkoderreliabilitet)
    - Validitet: samsvar mellom problemstilling, utvalg og variabler. Sterke kandidater går mer inngående inn på dette og eksemplifiserer
  - Survey
    - Validitet. samsvar mellom problemstilling, utvalg, og variabler. Sterke kandidater går mer inngående inn på dette og eksemplifiserer
  - Kvalitative intervjuer
    - Validitet: samsvar mellom problemstilling, utvalg intervju spørsmål. Sterke kandidater går mer inngående inn på dette og eksemplifiserer.
    - Reliabilitet: sjekke egne tolkninger underveis i intervjuet

Oppgave 2

Case: Du vil gjennomføre en studie av hvordan aldersgruppen 20-25 år diskuterer politiske spørsmål i sosiale medier. Du ønsker i utgangspunktet å samle inn data fra sosiale medier for å besvare problemstillingen din. Diskuter forskningsetiske spørsmål du må ta hensyn til før du kan gjennomføre undersøkelsen din, underveis i prosessen, og ved eventuell publisering av funn fra studien.

- Kandidatene bør som minimum inkludere spørsmål knyttet til informert samtykke og at forskningsetikken ved internettforskning i prinsippet er den samme som på andre områder. Gode (og sterke) kandidater inkluderer også aspekter knyttet til «offentlig versus privat» og begrepet om «forventet offentlighet». Sterke kandidater diskuterer og eksemplifiserer dette skillet mer inngående.

Del II Kvantitative metoder

Oppgave 3

Du skal ved hjelp av en kvantitativ innholdsanalyse undersøke hvordan norske nyhetsmedier dekker klima- og miljøspørsmål.

- a. Sett opp et forslag til hvordan du kan presisere og operasjonalisere problemstillingen.
- b. Forklar deretter hvordan du vil gå frem for å sikre studiens reliabilitet.
  - Grønmo kapittel 4 handler om samfunnsvitenskapelige problemstillinger. I tillegg omhandler kapittel 13 i Grønmo kvantitativ innholdsanalyse. Både problemstilling og kvantitativ innholdsanalyse har blitt behandlet på forelesninger og seminarer.
  - Kandidatene bør som minimum sette opp en problemstilling som er mer eller mindre mulig å besvare og komme med forslag til en eller flere variabler som vil kunne bidra til å besvare problemstillingen. Gode kandidater er mer utdypende i sin refleksjon rundt presisering operasjonalisering, inkludert variabler og mulig(e) utvalg. Sterke kandidater diskuterer problemstilling og variabler tydelig i sammenheng og reflekterer presist rundt hva som måles/ikke måles gitt den valgte problemstillingen og de valgte variablene.
  - På oppgave b) bør kandidatene som minimum nevne betydningen av kodebok, testkoding og kodeinstruksjoner. Gode og sterke kandidater reflekterer mer utfyllende rundt dette og nevner også reliabilitetstesting.

Oppgave 4

Tabellen under viser funn fra [Reuters Institute Digital News Report 2020](#) (s. 11). Funnene er basert på en kvantitativ undersøkelse med bruk av strukturert utspørring.

**PROPORTION THAT USED EACH AS A SOURCE OF NEWS
IN THE LAST WEEK (APRIL 2020) - SELECTED COUNTRIES**

	Online (incl. social media)	TV	Social media	Radio	Print (incl. mags)
UK	79%	71%	47%	35%	18%
USA	73%	60%	47%	21%	16%
Germany	69%	72%	39%	41%	26%
Spain	83%	71%	63%	24%	28%
South Korea	85%	65%	51%	14%	19%
Argentina	90%	77%	78%	24%	30%
Average change from January	+2	+5	+5	+2	-2

Q4. (Apr. 2020). Which, if any, of the following have you used in the last week as a source of news? Base: Total sample: UK = 2191, USA = 1221, Germany = 2003, Spain = 1018, South Korea = 1009, Argentina = 1003. Note: Figures adjusted to exclude non-news users for comparability.

- Identifiser variabler og verdier i tabellen
  - Hvordan vil du fortolke tallene som vises i tabellen?
  - Hva vil du si er de viktigste forskjellene blant landene?
- På denne oppgaven bør kandidatene klare å identifisere universet, analyseenheter, variabler og verdier på korrekt måte. Gode og sterke kandidater identifiserer dette helt presist.
  - Kandidatene skal vise at de klarer å lese tabellen. Kandidatene bør som minimum beskrive i alle fall deler av det tabellen viser (e.g. 79 prosent av UK-respondentene brukte online medier som nyhetskilde forrige uke). Gode og sterke kandidater reflekterer mer utfyllende rundt funnene i tabellen, inkludert ulikheter mellom land og ulike typer av medier.
  - Når det gjelder forskjeller mellom landene kan flere aspekter trekkes frem. Kandidatene bør som minimum trekke frem én forskjell blant to land (e.g. sosiale medier er mer brukt som nyhetskilde i Argentina enn i Tyskland). Gode og sterke kandidater er mer utfyllende i sin beskrivelse av forskjeller blant landene.

Oppgave 5

Tabellen under («tabell 20») viser resultater fra [EU Kids Online-undersøkelsen i Norge 2018](#) (s. 42). Dette er en kvantitativ undersøkelse med bruk av strukturert utspørring. Undersøkelsens metode er beskrevet på følgende vis: «Datainnsamlingen foregikk sommer/høst 2018 med et representativt utvalg barn mellom 9-17 år som har brukt Internett de siste tre månedene, samt én av deres foreldre/foresatte». (Staksrud og Ólafsson 2019, 13).

Tabell 20 Holdninger til hatytringer, etter alder (11+) og kjønn

	11-13 år	14-17 år	

% som er helt uenig i at det er greit å ...	G	J	G	J	Alle
sende hatefulle eller ydmykende meldinger til noen på nettet hvis den andre angrep deg først	63	81	53	76	67
sende hatefulle eller ydmykende meldinger til noen på nettet hvis den andre fornærmer vennene eller familien din	64	86	52	77	67

EU Kids Online 2018: m1-1Ba-e: Hvis du nå tenker på hatefulle eller ydmykende meldinger og kommentarer på Internett (f.eks. at noen fornærmes i sosiale medier), hvor uenig eller enig er du i følgende påstander? Base: Barn i alderen 11-17 år som bruker Internett (n=717). Antall barn som har svart på disse alternativene varierer mellom n=673 og n=681.

- Hvilket univers studeres?
- Hvor mange har svart på spørsmålene presentert i tabellen?
- Identifiser variabler og verdier i tabellen
- Hvordan vil du fortolke funnene som presenteres i tabellen. Trekk gjerne inn effekter og samspill
- Diskuter i hvilken grad tabellen kan besvare følgende hypotese: det er flere jenter enn gutter som ikke synes det er greit å sende hatefulle eller ydmykende meldinger til noen på nettet dersom den andre angrep først

- På denne oppgaven bør kandidatene identifisere universet, analyseenhetene, variabler og verdier på korrekt måte. Gode og sterke kandidater identifiserer dette helt presist.
- Kandidatene skal vise at de klarer å lese tabellen. E.g. 76 % av jenter i alderen 14-17 år er helt uenig i at det er greit å sende hatefulle eller ydmykende meldinger ....
- Gode og sterke kandidater forstår at tabellen kombinerer svar fra to forskjellige spørsmål, og derfor inneholder to avhengige variabler. Kandidaten bør videre kunne tolke hver av disse to avhengige variablene individuelt, i lys av de uavhengige variablene kjønn og alder. De bør også kunne sammenligne resultatene for de to avhengige variablene.
- Sterke kandidater vil påpeke at det er tydeligere forskjeller etter kjønn enn etter alder
- Kandidatene bør påpeke at tabellen kan belyse hypotesen, men at en spuriøs sammenheng ikke kan utelukkes.
- Sterke kandidater kan også gjerne diskutere mulige validitetsproblemer ved å bruke tabellen til å besvare hypotesen
- Kandidatene kan gjerne prøve seg på beregninger av effekt og samspill. De skal belønnes for å få til slike beregninger (men ikke straffes dersom de ikke gjør beregninger).
- Utover dette bør substansielle fortolkninger med dekning i tabellen belønnes.

Del III Kvalitative metoder

Oppgave 6

I denne oppgaven skal du lage et forskningsdesign over et *kvalitativt* forskningsprosjekt. Tema for forskningsprosjektet er redaksjonelle praksiser i en nyhetsredaksjon, der du er interessert i å finne ut av hvordan nyheter blir til. Formuler en problemstilling og lag et forskningsdesign der du inkluderer følgende elementer:

- a. Hvilke(n) metode(r) du skal benytte
  - b. Presiser utvalget (hva, hvem du skal forske på helt konkret)
  - c. Gjøre rede for og diskuter på hvilke måter metoden(e) er egnet til å svare på problemstillingen din, inkludert styrker og svakheter.
  - d. Gjøre rede for og diskuter hvordan du i planlegging og gjennomføringen av studien kan jobbe for å sikre dataenes kvalitet.
  - e. Gjør rede for og diskuter viktige etiske hensyn du må ta, relatert til temaet du skal forske på og metoden(e) du skal bruke.
-
- I denne delen av eksamen forventes det at studentene skal ha kunne gjøre rede for hovedtrekk i et kvalitativt forskningsdesign som omfatter planlegging og gjennomføring av kvalitative undersøkelser.
  - Forskningsdesignet bør inkludere problemstilling, metode, data, og analyse, inkludert etiske hensyn i forskningsprosessen
  - Gode kandidater illustrerer hva slags innsikter de(n) valgte metoden(e) vil gi, synliggjør sammenhengen mellom data og problemstilling, samt aspekter som i mindre grad fanges opp
  - Gode kandidater inkluderer diskusjoner om reliabilitet og validitet. Sterke kandidater klarer å illustrere og diskutere ulike vurderinger og hensyn som bidrar til studiens kvalitet.
  - Kandidatene bør gjøre en vurdering i sitt forskningsdesign av ulike etiske utfordringer ved sitt forskningsdesign, minimum er f.eks. konfidensialitet, anonymisering, informert samtykke (personvern) i intervjuer/spørreskjemaer/utspøringer/fokusgrupper/observasjon etc. Gode kandidater vurderer her også etiske utfordringer knyttet til ulike typer påvirkning mellom forsker og informant i kvalitative undersøkelser.
  - Kandidatene kan også gjerne komme inn på andre etiske hensyn, og diskutere hvordan disse kan balanseres opp mot hverandre
  - Kandidatene kan gjerne komme inn på andre aspekter enn det som listes opp, slik som generalisering